

50241

030054104

Prevažanje repatriirancev

Vprašanje prevoza je eno najvažnejših vprašanj, ki se postavlja pred izvršitelje repatriacije. Od pravilnega in uspešnega rešenja vprašanja prevoza je v največji meri odvisno, v kakšnem roku se bo izvršila repatriacija, potem ko bodo rešena vsa načelna vprašanja. Na temelju do sedaj pridobljenih izkustev je odsek za repatriacijo v zavodu za izredne nabave pri Ministrstvu trgovine in oskrbe izdelal načrt, katerega je odobrila drž. komisija za repatriacijo. Ako ta načrt v praksi elastično uporabljamo, je neoviran potek transporta zajamčen.

Pri razmotrivanju vprašanja transporta v poedinih taboriščih je treba posvečati posebno pažnjo vrstam poedinih taborišč (baz). V glavnem obstajajo tri vrste baz, in sicer:

1. zbirne baze;
2. rajonske baze;
3. centralne jugoslovanske baze.

Zbirne baze so tiste, v katere zbiramo ljudi iz raznih krajev, ne glede na njih narodnost. Iz teh baz se pošiljajo repatriiranci v druge baze, kjer se razporedijo po narodnosti. Takih baz bo po predvidenju UNRRA-e samo v Nemčiji ca. 100. Mi moramo skrbeti, da se v teh zbirnih bazah ne nabere več kot 500 ljudi, da jih lahko čimprej prepeljemo v centralne jugoslovanske baze. Pri organizaciji transporta v takih bazah je potrebno:

- a) da se oddelijo v bazi vsi Jugoslovani. Nato se razvrstijo v skupine, po možnosti po pokrajinah, iz katerih so;
- b) da se glede na razpoložljiva prevozna sredstva razvrste v vode;
- c) da se za vsak vod določi odgovoren tovariš, ki mora skrbeti za vse potrebe prevoza od zbirne baze do centralne jugoslov. baze;
- d) vsak tovariš, ki je odgovoren za vod, mora dati prednost bolnikom, materam z majhnimi otroki, starcem, onemoglim itd. in šele nato se lahko prevozijo tudi ostali. Tiste osebe, za katere je nujno, da se jih prepelje, je treba dodeliti brez ozira na pokrajino, kateri pripadajo, in sicer se to izvrši sporazumno med vsemi vodniki;
- e) začasni odbor bo odredil osebo, ki bo ta transport spremljala do centralne jugoslovanske baze, kjer se vsa skupina preda po spisku odgovorni osebi za sprejem transportov.

Rajonske baze so one, v katerih se nahaja že preko 500 Jugoslovanov s svojim rajonskim odborom. Iz teh baz se ne bo vršil transport v centralne jugoslovanske baze, temveč se bo organiziral direkten povratek na domove.

V to svrhu je potrebno:

a) da vsak rajonski bazni odbor že tekom svojega formiranja ali pa naknadno odredi tovariša, odgovornega za transport. On bo izvršil razporeditev ljudi na skupine po pokrajinah, katerim pripadajo. Vsaka taka skupina mora imeti svojega vodnika, ki je odgovoren za prevoz, in vsaka taka skupina se razdeli spet na vode, ki imajo vsak svojega vodnika, odgovornega za prevoz;

b) v času, ko bo omogočeno, da se izvrši repatriacija jugoslovanskega dela taborišča, je treba:

1. da član taboriščnega odbora za prevoz točno ugotovi vrsto in kapaciteto transportnih sredstev, zbirno bazo na jugoslovanski meji, kakor tudi približno predviden čas za potovanje;

2. da odgovoren član odbora za transport zbere pri ostalih tovariših, odgovornih za transport, podatke o osebah poedinih skupin in vodov, ki imajo prvenstveno pravico do prevoza, bodisi da so tu politično važne osebe, strokovno izvežbano osebje, ki ga država nujno potrebuje (to izbiranje je treba izvršiti ne glede na pokrajine, katerim te osebe pripadajo);

3. da se iz teh odbranih oseb sestavijo skupine in vodi, zopet z odgovarjajočimi tovariši, odgovornimi za prevoz;

4. da se z ostalimi osebami, ki preostanejo v taborišču, sestavijo skupine in vodi po pokrajinah, ki so najbližje jugoslovanski zbirni bazi, v katero se transport odpošilja;

c) član rajonskega taboriščnega odbora za prevoz mora pregledati spiske, katere sestavljajo tovariši vodniki, odgovorni za prevoz. V teh spiskih je treba navesti točno ime in priimek, starost, spol, kraj stalnega bivanja v domovini, federalno edinico. Prav tako mora biti tudi prtljaga vsakega poedinca opremljena s podatki, da se v primeru, ako se prtljaga izgubi, lahko naknadno dostavi v odrejen kraj. Vsak vodnik mora strogo paziti na to, da so člani njegovega voda stalno skupaj in disciplinirani, da se lahko prevoz poedinih skupin vrši v redu;

d) vode je treba organizirati po številu ljudi, kolikor jih namreč lahko prepeljemo z enim razpoložljivim prevoznim sredstvom. Ako se n. pr. vrši prevoz od taborišča do baze s kamioni, je treba, da se na bazi organizira transport po 25 ljudi z vso prtljago na en kamion, t. j. na en kamion bi šel en vod. Na postaji je treba, da se vodi spet zvrstijo v svoje skupine, da se potem lahko v istem redu vkrcajo v vagon. V koliko bi se transport vršil z vagoni, je treba predvideti, da prideta na en osebni vagon z dvema osema po dva voda;

e) ako bi se pokazala potreba, da se mora vsled nenadnih prilik pri vstopanju vod razdeliti, potem se mora vodnik pobrigati, da je isti vod razmeščen v dveh sosednjih vagonih, on sam pa odredi osebo, ki mora skrbeti za red v oddeljeni polovici voda, dokler se vod zopet ne združi;

f) kakor se lahko predvideva po dosedanjih izkustvih, bodo poedini transporti obsegali 500—800 ljudi. Zato bo odbor postavil na predlog člana za transport enega tovariša kot spremljevalca prevoza, ki mora skrbeti po ostalih vodnikih, odgovornih za transport, da pride ves transport do jugoslovanske zbirne baze v redu;

g) odbor mora odrediti glede na velikost transporta odgovorne vodnike, ki se morajo brigati za saniteto in higieno, kakor tudi za pravilno preskrbo in prehrano vsega transporta.

O p o m b a : Tak načrt prevoza se lahko sprejme tudi za primer prevoza s parniki.

Pod centralnimi jugoslovanskimi taborišči razumemo ona taborišča, v katerih so nameščeni izključno jugoslovanski državljani, zbrani iz raznih zbirnih taborišč z že formiranimi taboriščnimi odbori, ambulantomami itd. Takih taborišč se predvideva za Nemčijo ca. 10. Z ozirom na število repatriirancev v Nemčiji je treba predvideti, da bo vsako tako taborišče imelo okoli 10.000 ljudi. Zato moramo posvečati organizaciji transporta posebno pažnjo.

Pri organizaciji sami transporta v centralna jugoslovanska taborišča je treba imeti v vidiku dva momenta:

- a) organizacija prejema;
- b) organizacija odpošiljanja v domovino.

Čim sprejme taboriščni odbor odvestilo, da krene v centralno taborišče transport iz zbirnega taborišča, mora odbor po članu za transport organizirati ekipo za sprejem transporta.

Taka ekipa se mora pravočasno pobrigati za namestitev ljudi, ki bodo prispeli, in to po možnosti po skupinah napram pokrajinam tako, da bi se došle osebe lahko takoj razmestile v barakah in domovih svojih pokrajinskih skupin.

Pri tem sprejemu morajo odboru kakor ekipi nuditi vso pomoč sindikalne organizacije.

Takoj po dospelju transporti se mora član odbora za transport pomožnim osebjem po spisku prepričati, koliko ljudi in kdo je prišel.

Bolniki in onemogli se morajo takoj oddeliti in namestiti v bolnišnici ali v ambulanti.

Ko se lista prekontrolira, jo član odbora za transport preda odboru samemu. Taboriščni odbor bo potem skrbel za prispele osebe, za njihovo prehrano in namestitev vse do odhoda v domovino.

Odbor bo te ljudi uvedel v življenje in delo taborišča.

Ko prispe vest, da se bo iz centralnega jugoslovanskega taborišča vršila repatriacija, mora glavni odbor v glavnem postopati tako, kakor rajonski taboriščni odbor, ko nastopi repatriacija, le z ozirom na večje število ljudi mora član odbora za transport poskrbeti za dovoljno število ljudi, ki bodo pomagali pri organiziranju transporta. Glede na smer, v katero bo transport šel, je treba na temelju spiska odrediti ljudi po pokrajinah, katere skupine bodo prepeljane.

Nato se preide na pisanje spiskov, in sicer po sistemu skupin in vodov, po 25 ljudi na vod.

Vsak vod mora dobiti svojega vodnika. Prav tako je treba dodeliti vsaki skupini in vsemu transportu po enega vodnika, ki bo upravljal transport in je zanj tudi odgovoren do zbirne baze v Jugoslaviji. Spiski naj bi se napravili po priloženih obrazcih.

Pri organizaciji transporta repatriacije centralnih taborišč se je treba držati principa, da se bolnišnice in taboriščni odbor vključijo šele v zadnji transport.

Opomba: Razume se, da se v ta načrt organizacije transporta glede na razmere lahko vnesejo tudi gotove izpremembe, ki pa ne smejo imeti principielnega značaja. Zbirne baze, rajonska taborišča in centralna jugoslovanska taborišča imajo lahko tudi druge nazive, toda njih značaj mora biti tak, kot je zgoraj omenjeno.

OBRAZEC SPISKOV

Zap. št.	Ime in priimek	Starost	Spol	Odredišče	Sprejemališče
1.	Milan Petrovič	43	M	Šabac	Srbija
2.	.....				
3.	.....	itd.			

Opombe: Tak obrazec izpolni vsak vodnik za svoj vod in ga preda članu taboriščnega odbora za transport. Na dan transporta preda član odbora za transport po en primerek prepisanega seznama vodniku, ki je vpisan v seznamu vedno pod št. 1 in podčrtan. Kopijo vseh spisikov dobi vodnik vsega transporta. Prav tako ostanejo spiski vseh vodov v taboriščnem odboru. Ta obrazec se lahko uporabi tudi za prehod iz zbirnega taborišča v centralno taborišče tako, da je v rubriko odredišča vnesena oznaka centralnega taborišča, dočim ostane rubrika sprejemališče prazna.

SPISEK VODNIKOV, KI SO ODGOVORNI ZA VODE

Zap. št.	Ime in priimek	Število oseb v vodu
1.	Milan Petrovič	25
2.	.....	
3.	.....	itd.

Opombe: Ta spisek sestavi član taboriščnega odbora za transport na temelju spisikov poedinih vodov. Na dan transporta preda on po en primerek tovarišu, ki odgovarja za ves transport. Drugi primerek ostane v taboriščnem odboru.

SPISEK VODNIKOV TRANSPORTA

Transport št. .... Smer kretanja .....

Odgovorni vodnik transporta .....

Ekonom transporta .....

Bolničarji .....

Skupno število oseb v transportu: moških .....

žensk .....

Skupaj .....

10. VII. 1945

Ljubljanska tisk.